

Cuprins

Capitolul I. Noțiuni generale despre familie și dreptul familiei	1
<i>Secțiunea 1. Familia</i>	<i>1</i>
§1. Noțiune	1
§2. Caractere și funcții	2
2.1. Caractere juridice	2
2.2. Funcțiile familiei	3
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul familiei</i>	<i>3</i>
§1. Definiție și obiect	3
1.1. Definiția dreptului familiei	3
1.2. Obiectul dreptului familiei	4
1.2.1. Raporturile de căsătorie.....	4
1.2.2. Raporturile care rezultă din rudenie.....	4
1.2.3. Raporturile care rezultă din adopție.....	5
1.2.4. Raporturi asimilate de lege, sub anumite aspecte, cu raporturile de familie	5
§2. Izvoarele dreptului familiei	5
§3. Principiile generale care guvernează relațiile de familie.....	6
3.1. Principiul căsătoriei liber consimțite între soți.....	7
3.2. Principiul ocrotirii căsătoriei și familiei.....	8
3.3. Principiul egalității în drepturi a copiilor	9
3.4. Principiul respectării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului	10
3.5. Principiul protecției copiilor și tinerilor	11
3.6. Principiul exercitării drepturilor și al îndeplinirii obligațiilor părintești față de copiii	11
3.7. Principiul egalității în drepturi a soților	12
3.8. Principiul acordării sprijinului moral și material reciproc între membrii familiei.....	13
3.9. Principiul monogamiei	14
§4. Legătura dreptului familiei cu alte ramuri de drept.....	15
Capitolul al II-lea. Logodna și instituția căsătoriei	18
<i>Secțiunea 1. Reglementarea juridică a logodnei.....</i>	<i>18</i>
§1. Noțiunea de logodnă în vechiul drept românesc	18
§2. Reglementarea instituției logodnei în noul Cod civil	21
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiuni generale despre căsătorie</i>	<i>26</i>
§1. Aspecte introductive.....	26
§2. Natura juridică a căsătoriei	28

§3. Caracterele juridice ale căsătoriei.....	30
<i>Secțiunea a 3-a. Încheierea căsătoriei.....</i>	<i>31</i>
§1. Condiții de fond	31
1.1. Precizări preliminare.....	31
1.2. Diferențierea de sex	32
1.3. Vârsta matrimonială.....	33
1.4. Consimțământul viitorilor soți	33
1.5. Comunicarea stării sănătății.....	36
§2. Lipsa impedimentelor la încheierea căsătoriei.....	37
2.1. Considerații generale.....	37
2.2. Existența unei căsătorii anterioare nedesfăcute (starea de bigamie).....	39
2.3. Interzicerea căsătoriei între rude.....	40
2.4. Interzicerea căsătoriei între rudele prin adopție	41
2.5. Interzicerea căsătoriei între tutore și persoana minoră	41
2.6. Interzicerea căsătoriei alienatului mintal și debilului mintal.....	42
2.7. Interzicerea căsătoriei persoanelor lipsite temporar de discernământ.....	42
2.8. Interzicerea căsătoriei între persoane de același sex	43
2.9. Interzicerea parteneriatelor civile între persoane de sex opus sau de același sex	43
2.10. Dovada inexistenței impedimentelor la încheierea căsătoriei	45
§3. Condiții de formă	45
3.1. Prezentare generală	45
3.2. Formalități premergătoare încheierii căsătoriei	45
3.2.1. Declarația de căsătorie	45
3.2.2. Opoziția la căsătorie	48
3.3. Formalități concomitente încheierii căsătoriei (procedura încheierii căsătoriei)	49
3.3.1. Localitatea și locul unde se încheie căsătoria	49
3.3.2. Competența ofițerului de stare civilă.....	49
3.3.3. Încheierea căsătoriei.....	50
3.3.4. Solemnitatea și publicitatea încheierii căsătoriei	51
3.3.5. Momentul încheierii căsătoriei	51
3.4. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei	52
3.4.1. Întocmirea actului de căsătorie	52
3.4.2. Dovada căsătoriei	52
<i>Secțiunea a 4-a. Nulitatea căsătoriei.....</i>	<i>53</i>
§1. Noțiune și clasificare	53
§2. Cazuri de nulitate absolută	54
§3. Cazuri de nulitate relativă.....	56

§4. Regimul juridic al nulității căsătoriei	57
§5. Efectele nulității căsătoriei	59
<i>Secțiunea a 5-a. Căsătoria putativă</i>	61
§1. Noțiune și condiții	61
§2. Efecte	61
Capitolul al III-lea. Efectele căsătoriei	63
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive privind efectele juridice ale căsătoriei</i>	63
§1. Noțiunea de efecte juridice ale căsătoriei	63
§2. Efectele personale ale căsătoriei	64
2.1. Considerații generale	64
2.2. Reglementarea relațiilor personale între soți.....	65
§3. Relațiile patrimoniale dintre soți	69
<i>Secțiunea a 2-a. Considerații generale privind regimul matrimonial</i>	71
§1. Noțiunea de regim matrimonial	71
§2. Clasificarea regimurilor matrimoniale.....	74
2.1. Precizări prealabile	74
2.2. Regimul primar imperativ	74
2.3. Regimul comunității legale	76
2.4. Regimul comunității convenționale	78
2.5. Regimul separației de bunuri	79
§3. Natura juridică a regimului matrimonial	80
§4. Obiectul regimurilor matrimoniale	82
§5. Principiile regimurilor matrimoniale.....	83
§6. Începutul și sfârșitul aplicării în timp a regimului matrimonial	84
§7. Libertatea alegerii regimului matrimonial	86
§8. Modificarea (mutabilitatea) regimului matrimonial	88
§9. Efectele regimului matrimonial.....	90
§10. Încetarea regimului matrimonial.....	90
§11. Lichidarea regimului matrimonial	91
§12. Organizarea și funcționarea Registrului național notarial al regimurilor matrimoniale și procedura de înscriere și consultare a acestuia.....	92
Capitolul al IV-lea. Încetarea și desfacerea căsătoriei	96
<i>Secțiunea 1. Încetarea căsătoriei</i>	96
§1. Noțiune și cazurile de încetare a căsătoriei	96
§2. Efectele încetării căsătoriei	97
<i>Secțiunea a 2-a. Desfacerea căsătoriei</i>	98
§1. Noțiune	98
§2. Sisteme sau concepții juridice despre divorț.....	99

§3. Reglementarea divorțului în noul Cod civil.....	100
3.1. Cauzele și motivele de divorț	100
3.2. Proceduri de divorț.....	101
3.2.1. Divorțul prin acordul soților	101
3.2.2. Divorțul prin procedura notarială sau pe cale administrativă.....	102
3.2.3. Procedura divorțului pe cale judiciară.....	104
3.2.4. Divorțul din culpă	106
3.2.5. Divorțul după o separare în fapt	107
3.2.6. Divorțul din cauza stării sănătății unui soț.....	108
§4. Procedura divorțului	108
4.1. Judecata în primă instanță	108
4.1.1. Instanța competentă	108
A. Noțiuni generale despre competență.....	108
B. Competența materială	109
C. Competența teritorială	110
4.1.2. Calitatea procesuală	110
A. Noțiuni	110
B. Calitatea procesuală activă	111
C. Calitatea procesuală pasivă	111
D. Alți participanți la procesul de divorț.....	111
4.1.3. Cererea de divorț.....	112
A. Noțiuni	112
B. Conținut	112
C. Depunerea cererii de divorț	113
D. Primirea cererii de divorț	114
E. Întâmpinarea.....	114
F. Cererea reconvențională	115
4.1.4. Măsurile provizorii pe timpul procesului de divorț.....	116
4.1.5. Prezența personală a soților	116
4.1.6. Prezența obligatorie a reclamantului	117
4.1.7. Citarea pârâtului în anumite situații	118
4.1.8. Caracterul ședinței de judecată	118
4.1.9. Regimul probelor.....	119
4.1.10. Actele procesuale de dispoziție ale părților	120
4.1.11. Hotărârea de divorț	120
4.2. Căile de atac împotriva sentinței pronunțate în materie de divorț	122
4.2.1. Apelul	122
4.2.2. Recursul	123
4.2.3. Contestația în anulare.....	123
4.2.4. Revizuirea	124

§5. Efectele desfacerii căsătoriei	124
5.1. Data desfacerii căsătoriei	124
5.2. Efectele divorțului cu privire la raporturile nepatrimoniale dintre soți	125
5.2.1. Calitatea de soț	125
5.2.2. Numele de familie după desfacerea căsătoriei	125
5.2.3. Obligația de sprijin moral, obligația de fidelitate, obligația de coabitare și obligația conjugală a soților	126
5.2.4. Cetățenia	126
5.2.5. Drepturile soțului divorțat	126
5.3. Efecte cu privire la relațiile patrimoniale dintre soți	127
5.3.1. Efecte cu privire la regimul matrimonial	127
5.3.2. Dreptul la despăgubiri	128
5.3.3. Obligația de întreținere între foștii soți	128
5.3.4. Prestația compensatorie	132
5.4. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori	133
5.4.1. Efectele desfacerii căsătoriei asupra relațiilor personale dintre părinți și copii	134
5.4.2. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre părinți și copii	138
A. Contribuția părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională a copilului	138
B. Alocația de stat pentru copii	138
Capitolul al V-lea. Rudenia și afinitatea	140
<i>Secțiunea 1. Rudenia</i>	<i>140</i>
§1. Noțiune și clasificare	140
1.1. Noțiuni introductive despre rudenie	140
1.2. Clasificarea rudeniei	140
§2. Gradul, întinderea, durata și dovada rudeniei	141
2.1. Gradul de rudenie	141
2.2. Întinderea rudeniei	142
2.3. Durata rudeniei	142
2.4. Dovada rudeniei	143
§3. Rudenia prin adopție	143
3.1. Noțiune, întindere și durată	143
3.2. Gradul și dovada rudeniei prin adopție	144
<i>Secțiunea a 2-a. Afinitatea (alianța)</i>	<i>144</i>
§1. Noțiune, întindere și durată	144

§2. Gradul de afinitate	145
§3. Proba și efectele afinității	145
Capitolul al VI-lea. Filiația	146
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale privind filiația</i>	<i>146</i>
§1. Aspecte generale privind filiația	146
1.1. Noțiunea de filiație	146
1.2. Clasificarea filiației	147
§2. Acțiuni în justiție referitoare la filiație.....	147
2.1. Clasificare	147
2.2. Caractere juridice.....	148
2.3. Dispoziții comune privind acțiunile referitoare la filiație	148
2.4. Acțiunea în contestația filiației.....	149
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația față de mamă (maternitatea)</i>	<i>150</i>
§1. Noțiuni generale despre stabilirea filiației față de mamă	150
1.1. Elementele stabilirii filiației față de mamă.....	150
1.2. Modalitățile stabilirii filiației față de mamă.....	150
§2. Stabilirea și dovada maternității prin certificatul de naștere și folosirea stării civile concordante	151
2.1. Certificatul de naștere.....	151
2.2. Poesia de stat (folosirea stării civile).....	152
2.3. Concordanța dintre certificatul de naștere și folosirea stării civile	153
2.4. Cazurile în care se poate pune în discuție starea civilă a copilului	153
2.5. Contestarea filiației față de mamă ce rezultă din certificatul de naștere, eliberat pe baza înregistrării nașterii.....	154
2.6. Dovada nașterii în cazul adopției	155
§3. Recunoașterea filiației față de mamă.....	155
3.1. Noțiune și natură juridică.....	155
3.2. Formele recunoașterii.....	156
3.3. Capacitatea cerută pentru recunoaștere	156
3.4. Cazurile de recunoaștere	156
3.5. Copiii care pot fi recunoscuți	157
3.6. Efectele recunoașterii	157
3.7. Înscrierea recunoașterii	158
3.8. Contestarea recunoașterii	158
3.9. Nulitatea recunoașterii.....	159
§4. Stabilirea filiației față de mamă prin hotărâre judecătorească	159
4.1. Noțiune.....	159

4.2. Acțiunea în stabilirea filiației față de mamă	159
4.3. Situații speciale.....	160
4.4. Calitatea procesuală.....	161
4.4.1. Calitate procesuală activă.....	161
4.4.2. Calitatea procesuală pasivă.....	161
4.5. Obiectul acțiunii în stabilirea maternității	161
4.6. Termenul de introducere și proba acțiunii în stabilirea maternității.....	162
4.7. Efectele hotărârii prin care s-a admis acțiunea în stabilirea maternității.....	162
4.8. Înregistrarea hotărârii	162
4.9. Contestarea maternității ce rezultă din certificatul de naștere, eliberat pe baza hotărârii judecătorești de stabilire a filiației.....	162
<i>Secțiunea a 3-a. Filiația față de tată (paternitatea)</i>	<i>163</i>
§1. Considerații introductive.....	163
1.1. Noțiunea de paternitate și clasificare	163
1.2. Presumția timpului legal al concepției copilului și domeniul de aplicare	163
§2. Filiația față de tată a copilului din căsătorie (paternitatea din căsătorie)	164
2.1. Precizări introductive	164
2.1.1. Noțiunea de prezumție de paternitate din căsătorie.....	164
2.1.2. Clasificarea prezumțiilor de paternitate din căsătorie.....	164
2.1.3. Forța probantă a prezumțiilor de paternitate	165
2.1.4. Recunoașterea copilului de către tată	165
2.1.5. Nulitatea absolută și nulitatea relativă a recunoașterii de paternitate	166
2.2. Acțiuni privind filiația față de tatăl din căsătorie.....	166
2.2.1. Acțiunea în tăgada paternității	167
A. Precizări prealabile	167
B. Cazurile în care se poate introduce acțiunea în tăgada paternității.....	168
C. Tăgada paternității de către soțul mamei	168
D. Tăgada paternității de către mamă	168
E. Tăgada paternității de către pretinsul tată biologic.....	169
F. Tăgada paternității de către copil și de către moștenitori.....	169
G. Dispoziții procedurale.....	170
H. Efectele admiterii acțiunii în tăgada paternității.....	174
2.2.2. Contestarea paternității din căsătorie	175
A. Noțiune	175

B. Cazuri	175
C. Dispoziții procedurale	175
2.2.3. Conflictele de paternitate (dubla paternitate) și soluționarea lor	177
A. Noțiunea de conflict de paternitate sau dubla paternitate	177
B. Situațiile conflictului de paternitate	177
C. Rezolvarea conflictelor de paternitate	177
D. Efectul înlăturării prezumției de paternitate a copilului născut în timpul căsătoriei	178
§3. Stabilirea filiației din afara căsătoriei (paternitatea din afara căsătoriei)	178
3.1. Noțiuni generale	178
3.1.1. Modalitățile stabilirii paternității din afara căsătoriei	178
3.1.2. Situațiile speciale de stabilire a paternității din afara căsătoriei	179
3.1.3. Cine are interes în stabilirea paternității din afara căsătoriei	179
3.1.4. Termenul de prescripție	179
3.1.5. Despăgubiri	180
3.2. Stabilirea filiației față de tată prin recunoaștere (recunoașterea de paternitate)	180
3.2.1. Noțiune, natură și caractere juridice	180
3.2.2. Capacitatea juridică necesară pentru recunoaștere	181
3.2.3. Copiii care pot fi recunoscuți	181
3.2.4. Formele recunoașterii	181
3.2.5. Efectele recunoașterii	182
3.2.6. Înscrierea recunoașterii	182
3.2.7. Contestarea recunoașterii de paternitate	182
3.2.8. Nulitatea sau anularea recunoașterii de paternitate	183
3.3. Stabilirea filiației față de tată prin hotărâre judecătorească ..	184
3.3.1. Noțiune	184
3.3.2. Cazurile în care poate fi pornită acțiunea în justiție	185
3.3.3. Instanța competentă	185
3.3.4. Calitatea procesuală	185
3.3.5. Termenul introducerii acțiunii	186
3.3.6. Renunțarea la acțiune și tranzacția	186
3.3.7. Aspecte probatorii	187
3.3.8. Efectele admiterii acțiunii	187
3.3.9. Contestarea paternității stabilite prin hotărâre judecătorească	188

<i>Secțiunea a 4-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator</i>	188
§1. Regimul filiației privind reproducerea umană asistată medical cu terț donator	188
§2. Condițiile privind reproducerea umană asistată medical cu terț donator	189
§3. Contestarea filiației în cazul reproducerii umane asistate medical cu terț donator	190
§4. Răspunderea tatălui în cazul reproducerii umane asistate medical cu terț donator	190
§5. Confidențialitatea informațiilor în cazul reproducerii umane asistate medical cu terț donator	190
§6. Raporturile dintre tată și copil în cazul reproducerii umane asistate medical cu terț donator	191
§7. Reguli aplicabile în cazul reproducerii umane asistate medical cu terț donator	191
Capitolul al VII-lea. Situația legală a copilului	192
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	192
§1. Noțiuni, sediul materiei și	192
§2. Principii aplicabile.....	192
2.1. Principiile aplicabile în materia drepturilor copilului.....	192
2.2. Principiile care stau la baza egalității copiilor din căsătorie cu cei din afara căsătoriei	193
§3. Drepturile copilului.....	194
<i>Secțiunea a 2-a. Numele de familie al copiilor din căsătorie și al copiilor din afara căsătoriei</i>	197
§1. Numele de familie al copilului	197
§2. Numele copilului din căsătorie	197
§3. Numele copilului din afara căsătoriei	198
Capitolul al VIII-lea. Obligația legală de întreținere	200
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale despre obligația de întreținere</i>	200
§1. Noțiunea de obligație legală de întreținere și caracteristicile ei	200
§2. Persoanele între care există obligația de întreținere	201
§3. Ordinea în care se datorează întreținerea	202
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile obligației de întreținere</i>	205
§1. Condiții privitoare la creditorul obligației de întreținere	206
1.1. Starea de nevoie	206
1.2. Incapacitatea de a munci	206
1.3. Comportarea conformă cu regulile sociale	207

§2. Condiții legale privind debitorul obligației de întreținere	208
<i>Secțiunea a 3-a. Particularități privind persoanele</i>	
<i>între care există obligația legală de întreținere</i>	<i>209</i>
§1. Obligația legală de întreținere între soți	209
§2. Obligația legală de întreținere între foștii soți	209
§3. Obligația legală de întreținere între părinți și copii	210
§4. Obligația legală de întreținere între bunici și nepoți, bunici și strănepoți	211
§5. Obligația legală de întreținere între frați și surori	211
§6. Obligația legală de întreținere între persoanele expres prevăzute de lege	211
<i>Secțiunea a 4-a. Stabilirea, executarea, modificarea și</i>	
<i>încetarea obligației de întreținere</i>	<i>212</i>
§1. Stabilirea și executarea obligației de întreținere	212
§2. Modificarea și încetarea pensiei de întreținere	215
2.1. Cauze generale	215
2.2. Cauze speciale	216
Capitolul al IX-lea. Autoritatea părintească.....	217
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale</i>	<i>217</i>
§1. Noțiunea de autoritatea părintească	217
§2. Principiile generale ale autorității părintești.....	218
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și îndatoririle părintești</i>	<i>219</i>
§1. Drepturile și îndatoririle părintești cu privire la persoana copilului	219
§2. Îndatoririle părintești privitoare la bunurile copilului	225
<i>Secțiunea a 3-a. Exercițarea autorității părintești.....</i>	<i>226</i>
§1. Precizări prealabile.....	226
§2. Exercițarea autorității părintești asupra copilului minor de către un singur părinte	227
§3. Cazuri în care exercițarea autorității părintești nu revine în mod egal ambilor părinți sau unui singur părinte	229
§4. Cazuri în care exercițarea autorității părintești revine numai în parte părinților	230
§5. Exercițarea autorității părintești după divorț.....	231
5.1. Noțiuni introductive	231
5.2. Exercițarea autorității părintești de către ambii părinți.....	232
5.3. Locuința copilului după divorț.....	232
5.4. Relațiile personale ale copilului cu părinții și cu alte persoane semnificative din viața sa	233
5.5. Contribuția părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională a copiilor	234

<i>Secțiunea a 4-a. Decăderea din drepturile părintești</i>	<i>235</i>
§1. Noțiune și condiții	235
§2. Întinderea decăderii	236
§3. Obligația de întreținere în cazul decăderii din exercițiul drepturilor părintești	237
§4. Redarea exercițiului drepturilor părintești	237
Capitolul al X-lea. Adopția	239
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale</i>	<i>239</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției.....</i>	<i>241</i>
§1. Persoanele care pot fi adoptate	241
§2. Persoanele care pot adopta.....	241
2.1. Capacitatea, starea de sănătate, diferența de vârstă, condițiile morale și materiale	241
2.2. Adopția simultană sau succesivă.....	242
2.3. Consimțământul la adopție.....	242
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele și încetarea adopției.....</i>	<i>243</i>
§1. Efectele adopției.....	243
§2. Încetarea adopției.....	245
Bibliografie selectivă.....	247